

# ΑΝΑΠΛΑΣΙΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΣ  
ΤΟΥ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Εκδίδεται κατά Σάββατον

|                                                                                                              |                                 |                                                                                           |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------|
| ΣΥΝΔΡΟΜΗ 12 ΜΗΝΩΝ<br>'Αρχομένη από 1ης 'Ιανουαρίου ή 'Ιουλίου<br>'Πρωτοετηκός' δρ. 6—'Εξωτετηκός' δρ. χρ. 10 | ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ<br>ΜΙΧΑΗΛ Ι. ΓΑΛΑΝΟΣ | ΓΡΑΦΕΙΑ «ΑΝΑΠΛΑΣΕΩΣ»<br>ΟΔΟΣ ΚΥΔΑΘΗΝΑΙΩΝ ΑΡΙΘ. 18<br>(Παραπλεύρως δατων, τμήματος Πλάκας) |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------|

## ΨΥΧΗ ΚΑΙ ΓΛΩΣΣΑ

Εἰς μερικὰς σωματικὰς ἀσθενείας ὑπάρχει ἔν πρόχειρον διαγνωστικόν μέσον, τὸ ὁποῖον μεταχειρίζεται ὁ καθείς μας. Δισθανόμεθα ἀδιαθεσίαν τινά. Προέρχεται ἀπὸ γὰρ ἀπὸ κατὰστασιν ἔχουσιν ἀνάγκην ἰατρείας; Διὰ τὴν τὸ ἐννοήσωμεν, παρατηροῦμεν εἰς τὸν καθρέπτην τὴν γλῶσσαν μας. Εἶνε αὕτη ἀκάθαρτος; Πρόδῃλον ὅτι ὁ ὄργανισμός μας ἔχει ἀνάγκην ἐπανορθώσεως καὶ καθαρισμοῦ.

Τὸ πρόχειρον αὐτὸ μέσον δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ ἀριστὰ προκειμένου καὶ περὶ τῆς καταστάσεως τῆς ψυχῆς.

Ἵγνῆς εἶνε ἡ ἀσθενής; Καθαρὰ ἢ ἀκάθαρτος; Ἡ διάγνωσις εἶνε πρόχειρος καὶ ἀπὸ ἡμῶν τοῦ, ἰδίου, ἐάν θελήσωμεν νὰ προσέξωμεν εἰς τὴν γλῶσσαν μας, δηλαδὴ εἰς τὴν ποιότητα τῶν λόγων μας. Εἶνε τυχὸν οὗτοι ἀκάθαρτοι; Τότε — ὥς μὴ ἀπατώμεθα — καὶ ἡ ψυχὴ μας δὲν στέκει καλὰ. Ἐξ ὅπαντος εἶνε ἀκάθαρτος καὶ αὕτη.

Ποῖοι δὲ λόγοι εἶνε οἱ ἀκάθαρτοι; Ἀφίνομεν πλεόν τὴν βλασφημίαν καὶ τὴν βαρεΐαν καὶ ἀναιδῆ αἰσχρολογίαν, τὸ ἀκάθαρτον τῶν ὁποίων μόνον πολὺ πεπωρωμένος ἄνθρωπος δύνατ' ἐν νὰ μὴ ἐννοῇ. Καὶ ὑπενθυμίζομεν ἄλλας ρυπαρότητας τῆς γλώσσης, αἱ ὁποῖαι δυστυχῶς εἶνε διαδομέναι ὡς ἐπιδημία, ἀπαντῶσαι καὶ εἰς χεῖλη ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι πολλάκις ἔχουν τὴν ἀξίωσιν ὅτι εἶνε εὐγενεῖς καὶ καλοανατεθραμμένοι.

Τί εἶνε ὁ λεγόμενος ψιθυρισμός; Δηλαδὴ τὸ νὰ εἶνε μαζὺ δύο ἢ καὶ περισσότεροι, ἄνδρες ἢ γυναῖκες, νέοι ἢ νῆαι, καὶ κύπτοντες ὁ εἰς πρὸς τὸ αὐτίον τοῦ ἄλλου νὰ λέγουν, σιγὰ καὶ ἀνεξέταστα, πράγματα, μὲ τὰ ὁποῖα κατακλύπτουν καὶ φονεύουν τὴν τιμὴν καὶ τὴν ὑπόληψιν τοῦ Α ἢ τῆς Β;

Τί δὲ εἶνε ἡ καταλαλιά; Δηλαδὴ ὅταν εἰς μίαν συναστροφὴν ὁμιλοῖ δῆθεν ἀνθρώπων, διὰ νὰ περάσουν τὸν καιρὸν των, τὸν σκοτώνουν λέγοντες ὅτι φθάνουν δι' ἄλλους ἀπόντας, ἀδιάφορον ἂν λέγουν ἀληθινὰ ἢ ψεῦδη, ἐκασπονημένοι μόνον διότι περὶ ὧν ὥρα των καὶ κρημνίζουσι κοινωνικῶς τὸ ἥθικόν τοῦ πλησίον των;

Τί δὲ εἶνε αἱ ἄλλαι ζωολογικαὶ συνομοταξίαι, τῶν ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι ὑβρίζουν διὰ τὸ τίποτε, οἱ ὁποῖοι χύνουν ἀπὸ τὰ στόματά των λόγους καθ' ὃν τρέπον αἱ ὑπόνομοι ἐκχύνουν βόρβορον, οἱ ὁποῖοι εἴτε χονδροειδέστερον, εἴτε ψευδοευγενῶς, ἐκστομίζουσιν λέξεις ἀπρεπεῖς καὶ ἀνηθικούς, ὡς καὶ ἐκεῖνοι, οἵτινες τρέπονται εἰς τὴν ἀργολογίαν, ἐνθουσιάζονται μὲ τὴν φλυαρίαν, εὐχαριστοῦνται μὲ χυδαίαις ἀστειότητας, τρυφῶσι μὲ σαρκικά καὶ ἀναιδῆ ἔσματα;

Ἄνθρωποι τοῦ λαοῦ εἶνε; ὑποκείμενα τῆς ἀριστοκρατίας; ἐργάται ἀναλφάβητοι; διακεκριμένοι ἐπιστήμονες; γυναῖκες σκάπτουσιν εἰς τοὺς ἀγροὺς; ἢ κυρίαι ἀνασκάπτουσιν τὸν ξένον βίον εἰς πολυτελεῖς αἰθούσας; χωρικοὶ ἀκομφοὶ ἢ νεάνιδες τῆς τελευταίας μόδας; Ὅθενδῆποτε καὶ ἐν προέρχωνται οἱ ψιθυρισμοί, αἱ καταλαλῖαι, αἱ ὕβρεις, αἱ ἀργολογίαι, αἱ σαπρολογίαι, αἱ ἀχαλίνωται ἀστειολογίαι, αἱ ὄξυςαι εὐφυολογίαι, δὲν εἶνε τίποτε ἄλλο παρὰ ἀκαθαρσίαι. Ἡθικαὶ ἀκαθαρσίαι τῆς γλώσσης, ἥτοι νοσηραὶ ἐκδηλώσεις τῆς ψυχῆς.

Ἡ διάγνωσις εἶνε καθ' ὅλοκληρίαν ἀκριβής. Θέλεις λοιπόν, ἀναγνώστα, νὰ εἶσαι καθαρὸς εἰς τὴν ψυχὴν σου, ὅτε μόνον εἴμπορεῖς νὰ εἶσαι πράγματι πολιτισμένος καὶ ἀληθινὰ ἄνθρωπος, μὲ τὴν ὑψηλὴν εὐγένειαν τοῦ Πλάστου σου; Φρόντισε νὰ καθαρῖζης τὴν γλῶσσαν σου ἀπὸ τὰ μολύσματα ταῦτα. Νὰ μὴ βλασφημῇς; νὰ μὴ κατακρίνης; νὰ μὴ ψιθυρίζης κατὰ τοῦ πλησίον σου, νὰ μὴ ὑβρίζης; νὰ μὴ ἀργολογῇς; νὰ μὴ φλυαρῇς; νὰ μὴ σαπρολογῇς. Ἐχε τὴν γλῶσσαν σου σεμνήν, εὐπρεπῆ, καθαρὰν, χαλινωμένην μὲ τὸ σέβας τοῦ Θεοῦ καὶ μὲ τὴν ἀγάπην τῶν ὁμοίων σου.

Θὰ τὸ κατορθώσῃς; Θὰ εἶσαι πράγματι κατ' εἰκόνα θεῶν καὶ ὁμοίων. Ἄλλ' ἐάν ἀπὸ τὸ στόμα σου ἐξακολουθοῦν νὰ ἐκχύνωνται πλήθους αἱ ἀκάθαρτοι λέξεις, τότε ὀφείλεις νὰ ἐντραπῇς καὶ ἐμπρὸς εἰς τὸν βάρβαρον, ἀφοῦ σὺ εἶσαι καὶ ἀπ' αὐτὸν κάτω, διότι εἶσαι **ἡθικῶς ἀκάθαρτος**.

ΜΙΧΑΗΛ Ι. ΓΑΛΑΝΟΣ

## Η ΞΕΝΟΦΙΛΙΑ

(Συνέχεια και τέλος).

Και υπομονή αν μόναι αι λέξεις, η ή δια συρομένου ποδός υποκλίσεις, η ή στάσις, η ή ιματισμός εδείκνυνον ότι καταφρονούμεν τὸν ἐθνικὸν πλοῦτον, τὴν ἐθνικὴν ἀρχαίότητα, τὰς ἐθνικὰς παραδόσεις. Τὸ κακὸν ἔχει πολλὰ ὁλεθριωτέρας τὰς συνεπείας, διότι δὲν κινεῖ μόνον τὴν γλῶσσαν καὶ τοὺς πόδας, ἀλλὰ καὶ τὴν ψυχὴν, ἥτις, κατακυλινθεῖσα εἰς ἐπὶ νέον τοῦ συρομένου, λησμονεῖ τὰ ἴδια ἥθη καὶ ἔθιμα, τὰ ὅποια εἶνε, οὕτως εἰπεῖν, αἱ κλειδὲς δι' ὧν ἀσφαλίζονται τὰ ἱερὰ τῆς πατρίδος. Τὸ ἀγαπᾶν τοὺς ξένους μέχρις ὑπερβολῆς, σημαίνει τὸ λησμονεῖν τοὺς φιλοτάτους τῆς οἰκογενείας.

Ὁ φιλοξενισμός, λέγω, οὗτος ἐκτός τοῦ δι' ἀποξενώνει τὰ τέκνα ἡμῶν ἀπὸ τῆς μητρικῆς συνηθείας, θ' ἀφαιρῇ ἀπὸ τῆς καρδίας καὶ αὐτὴν τὴν ὀρθοκρίαν τοιοῦτον δὲ τῷ τρόπῳ οἱ δύο μοχλοί, οἱ διαμορφοῦντες τὸν χαρακτῆρα ἐνὸς ἔθνους, δηλ. ἡ ὀρθοκρία καὶ ἡ γλῶσσα, θὰ καταστῶσι τόσον ἀσθενεῖς, ὥστε πολλοὶ ἐκ τῶν ἡμετέρων, καὶ δὴ τῶν ἐπιλέκτων, νὰ εἶνε ἐρμῆς τῶν λαμπροτέρων τούτων ἐγκαλλωπισμάτων τοῦ ἀληθινοῦ Ἑλλήνος. Δὲν νομίζομεν βεβαίως ὅτι αἱ εὐρωπαϊκαὶ γλῶσσαι, αἱ μετοχτετεύουσαι καθ' ἡμέραν γνώσεις καὶ ἀνακαλύψεις καὶ ἐπιστήμας πολιτισμένων ἔθνων εἰς τὴν ἡμετέραν Ἑλλάδα, ἐμποδίζουσι τὴν ἐθνικὴν ἡμῶν ἀνάπτυξιν· πολλοὺ γὰρ δεῖ· οὐδέποτε ἐσχόμεν τοιαύτην γνώμην, ἀλλ' εἰμεθα σφόδρα ἐναντίοι, μόνον ὅταν βλέπωμεν ὅτι ἡ ἡμετέρα νεολαία τρέχει ἐπισθεν ξενισμοῦ κούφου, ἐν τοῖς παρασκηναῖς τοῦ ὁποίου κρύπτεται ὁ γυναικισμός (Feminismo), ὁ πρωτότοκος οὗτος υἱὸς τοῦ αἰσθητικισμοῦ, κακῶς συρομένη ὑπὸ τοῦ θαλυκοῦ βουαιεῖου πρὸς ἀνυπολόγιστον μείωσιν τοῦ ἀνδρικοῦ μεγαλείου· ὅταν παρατηρῶμεν ὅτι τῆς γυναικὸς δὲν εἶνε κεφαλὴ ὁ ἀνὴρ, καὶ οὕτω διαβλέπωμεν τὴν ἀπὸ τῆς οἰκογενείας προερχομένην ἀναρχίαν, καὶ τὴν ἑλλειψιν χαρακτῆρων ἱκανῶν πρὸς ὁρᾶσιν ἀρρενωπῶν.

Θὰ ἀντιπαρατηρηθῇ ἄρα γε ὅτι ὁ γράφων ἀνέκει εἰς παρεμφερήμενην γενεάν, ὅτι εἶνε ἐκ τῶν ὀπισθοδρομικῶν; Ἀλλὰ τῇ ἀληθείᾳ ὁμολογοῦμεν ἀνυποκρίτως, ὅτι εἰς τοιοῦτόν τινα ἐπικρίτην, ἂν ἤθελεν εὐρεθῇ, ἔχωμεν νὰ ὑποδείξωμεν ἀκριβῶς αὐτὴν τὴν παρεμφερήμενην γενεάν, καὶ δὴ ἐκείνην, εἰς ἣν ὀφείλεται ἡ ἰδρυσις τοῦ Βασιλείου, δηλαδὴ τὴν Ἑλλην. ἐκείνην φάλαγγα, ἥτις δὲν ἔφερε μὲν χειρόκτια καὶ παντοῖα εἶδη ὕλων εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, δὲν ὠμίλει φραγγιστί, ἀλλὰ καὶ δὲν ἐπλήρου τὴν ἀτμόσφαιραν διὰ λόγων κενῶν διαλυομένων ὡς πομφόλυγες, στερεῶν δὲ τῇ ποδὶ καὶ βεβαίῳ τῷ λογισμῷ προέβαιναν εἰς τὴν μετ' ἀληθοῦς αὐταπαρνησίαν ἐκτέλειαν τοῦ καθήκοντος καὶ οὕτω ἠδύναντο νὰ μεγαλοουργῇ δι' ἐλαχίστων. Ναι· εἰς ἐκείνην ἀνήκομεν ἡμεῖς τὴν παρεμφερήμενην γενεάν.

Ἐπόμεν ὅτι δὲν εἰμεθα ἐχθροὶ τοῦ καλῶς ἐννοουμένου ξενισμοῦ, μάστιγα καὶ ἡμεῖς καλλιεργοῦμεν αὐτόν, ἀλλ'

ἐννοοῦμεν τὸν ξενισμὸν ὡς ἐπικόσμημα, καὶ καλλώπισμα τι τὸ ὁποῖον, ἐκλείπον, νὰ μὴ ἐγκαταλείπη σπέρσιν οὐσιώδη· θέλομεν δηλαδὴ ξενισμὸν, ὅστις νὰ ἦναι ἡμῖν φίλος, ἀλλ' ὅχι καὶ νὰ εἰσάγωμεν αὐτόν ὡς ἐν τῇ ἡμετέρῳ θαλάμῳ, καὶ νὰ μὴ καθιστῶμεν αὐτόν διακροῖα ἔρχοντα ἐν τῇ ἡμετέρῳ οἴκῳ· ἐννοοῦμεν νὰ γνωρίζωμεν τί ἔγραψεν ὁ Διτρεῖ, πῶς ἐσκέπτετο ὁ Πενὼν καὶ ὁ Στράους καὶ πῶς θεωρεῖ τὰ πράγματα ὁ Βύγνερ, ὁ Χέικελ, καὶ ὁ Πύνγερ, ἀλλ' ὅχι καὶ νὰ μεταφράζωμεν μετὰ συστάσεων τὰς μορφὰς αὐτῶν καὶ νὰ ἀνταλλάσσωμεν τὸν Ἱησοῦν ἡμῶν Χριστὸν ἀντὶ τῶν ἀδολεσχητῶν αὐτῶν. Καλὸν νὰ γνωρίζωσιν οἱ υἱοὶ ἡμῶν τὸ *communio vobis portoribus*, ἀλλ' ὅχι καὶ νὰ ἀγνοοῖσι τὸ βαθύ, τὸ σοφόν, τὸ ἀρρενωπὸν περιεχόμενον τῶν ποιητῶν καὶ φιλοσόφων καὶ ρητόρων τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, ἐνῶ τοὺς κλασικοὺς τῆς Ἑλλάδος θαυμάζουσι καὶ τιμῶσι καὶ αὐτοὶ οἱ Εὐρωπαῖοι καὶ εἶνε ἀντικρὺς ὕβρις πρὸς τοὺς ἡμετέρους προγόνους, ὅταν οἱ μαθηταὶ τινῶν Γυμνασίων ἐν Ἑλλάδι ἀποφοιτῶντες ἀγνοοῖσι καὶ αὐτὴν τὴν ὀρθογραφίαν, καὶ ἔχωσιν ἀνάγκην τῆς καθωμολιουμένης, ὅπως ἐννοήσωσι τὸν Ὀμηρον, τὸν Πλάτωνα καὶ τοὺς Τραγικούς. Τὸ δὲ πρᾶγμα ἀποδοῖναι ἀκατανόητον, ὅταν καὶ καθηγηταὶ τινεὶ ἔχουν εἰς πᾶσαν στιγμὴν ἀνάγκην τῶν χαμηλῶν γραμμῶν τῆς σελίδος, ὅπως διὰ τῶν ξένων ἐρμηνεύσωσι τοὺς προγόνους ἡμῶν.

Τί δὲ νὰ εἴπω τις περὶ τῆς ἀδιαφορίας τῶν ἐπιλέκτων πρὸς τὸ ἔργον τῆς ὀρθοκρίας καὶ περὶ τῆς θλιβερᾶς ὑπ' αὐτῶν ἀγνοίας τῶν ἐξόχων συγγραφέων τῶν Ἑλλήνων πατέρων τῆς Ἐκκλησίας;

Ὁ Ἑλληνισμός ὑπερέτρησε σπουδαίως τὸν χριστιανισμὸν διὰ τῆς γλώσσης αὐτοῦ, τοῦ φιλοσοφικοῦ πνεύματός του, τῶν διαλεκτικῶν μεθόδων του καὶ τῆς διακονίας τῶν τέκνων αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ ἐδόξεσε τὸν Ἑλληνισμὸν. Διότι αὕτη τὸ ὑπαγγέλιον εἰς τὴν Ἑλλην. ἔγραψε γλῶσσαν καὶ δι' αὐτῆς οὕτω διεδόθη ἀνὰ τὸν κόσμον· διότι ἡ Ἐκκλησία ἐξωπολίτισε καὶ ἀνεκαίνισεν ἠθικῶς καὶ κοινωνικῶς τὸν παρακμάσαντα Ἑλληνισμὸν, νέα δ' ἀγλαίσματα ἔδωκεν εἰς αὐτόν ἀντάξια τῶν ἀρχαίων τῶσαν εἰς τὰ γράμματα ὅσον καὶ εἰς τὴν τέχνην· οὐ μόνον δ' ἀνέψωσε καὶ ἐδόξεσεν, ἀλλὰ καὶ ἔσωσεν αὐτόν καὶ τὰς δυνάμεις αὐτοῦ, ὥστε ἐν μακρᾷ χρόνῳ συνεχίει νὰ δύναται ν' ἀριθμῇ ἡδὺν ὑπὲρ τὰς τρισχίλια ἔτη ἡλικίας, ἐν ᾧ πολλοὶ ἀδελφοὶ τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἔθνη πρὸ πολλοῦ φέροντο ἀπέναντα.

Οὕτως οὖν ἐχόντων τῶν γεγονότων, δὲν εἶνε τάχα ἀσυνεσία, ἵνα μὴ τι χεῖρον εἴπωμεν, τὸ ὑποκώφως, ἐστὶν ὅτε δὲ καὶ ἀναφανδόν, παλεῖται τὴν ἀγνήν καὶ ἀμίαντον ὀρθοκρίαν τοῦ Θεανθρώπου, καὶ παρσισάγειν ἀντ' αὐτῆς τὸν ἀηδὴ ξενισμὸν, δηλ. τὰς ἀμαρτωλὰς σκέψεις τοῦ Ρουνγκερ καὶ Νεργί καὶ τῶν ἄλλων, τῶν αὐτοῖς ὁμοίων, ἀπὸ τῶν ὁστέων τῶν ὁποίων ἐκρεῖι δυσωδία, ναρκούσα καὶ δηλητηριάζουσα πᾶν εὐγενὲς αἰσθημα·

Ἐρρέτω λοιπὸν ὁ διὰ τοῦ Βύγνερ καὶ Χέικελ καὶ τῶν

ὁμοίων αὐτοῖς ξενισμὸς ὁ ἀποστερῶν τὴν καρδίαν ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, καὶ βασιλευέτω ἐν τῇ ψυχῇ ἡ Ἑλληνικὴ σοφία καὶ ἡ χριστιανικὴ χάρις ἐν τῇ ὀρθοδόξῳ αὐτῆς ἐννοίᾳ.

Ἐν Κερκύρᾳ

† Ὁ Κερκύρας καὶ Παζῶν  
Ἀρχιεπίσκοπος  
ΣΕΒΑΣΤΙΑΝΟΣ

## ΕΠΙΑΡΧΙΑΚΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

“ΑΝΑΠΛΑΣΙΣ”.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΒΥΑΣΤΕΛΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΕΙΑΣ

Ἐκ Βόλου εἰς Ἀργαλαστήν.

Τὴν ἐπομένην ἀπὸ τῆς εἰς Βόλον ἀφίξεως ἡμῶν, ἦτοι τὴν 25 Αὐγούστου, ἡμέραν Σάββατον μ. μ. ἀνεχωρήσαμεν ἀτμοπλοικῶς διὰ τὴν Ἀργαλαστήν, ἐφθάσαμεν δὲ εἰς τὴν μίαν περίπου ὥραν ἀπέχουσαν αὐτῆς παραλίαν νύκτα μετὰ τὴν 7 μ. μ. καὶ ὑπὸ ἀπειλὴν βροχῆς. Εὐτυχῶς ὅμως εὗρομεν γὰρ μεταγωγικὰ μέσα καὶ κατηντήσαμεν εἰς τὸν πρὸς δὲ ὄρον καλῶς. Καὶ κατὰ τὴν ἐσπέραν δ' ἐκείνην καὶ τὴν ἐπομένην μεσημέριαν ἐφιλοξενήθημεν παρὰ τῶν ἐνακέρων καὶ λίαν φιλοτίμων ἐμπόρων ἀδελφῶν κ.κ. Θεοδώρου καὶ Δημητρίου Παπανικολάου.

Τὸ μέχρι τοῦ ἐπινείου τῆς Ἀργαλαστῆς ταξίδιον ὑπῆρξε λίαν εὐχάριστον· διότι κατ' αὐτὸ συντητήθη μετὰ τοῦ ἀρίστου φίλου ἱερέως Νικολάου Εὐαγγελينوῦ Οἰκονόμου ἀρχιερατικοῦ ἐπιτρόπου Λαύκου, ὃν εἶχον γνωρίσει πρὸ ἐπταετίας, ὅτε ὅλιν εἶχον μεταβῇ εἰς Λαύκον καὶ εἶχον ἀποκομίσει καλλίστας ἐντυπώσεις περὶ αὐτοῦ. Ἐπίσης κατὰ τὸ ταξίδιον αὐτὸ ἐγνώρισα καὶ πολὺ ἐξέτιμησα τὸν ἱεροδίακονον κ. Εὐστάθιον Δ. Δεληγιάννην διδάσκαλον ἐν Βόλῳ ἐξ Ἀργαλαστῆς. Ἀμφότεροι οἱ καλοὶ αὐτοὶ φίλοι μετέβαινον εἰς τὴν ἐκεῖθεν τῆς Ἀργαλαστῆς κειμένην κωμόπολιν Λαύκον, ἐνθα θὰ μετέβαινον καὶ ἐγὼ τὴν ἐπομένην.

Ἀπὸ Ἀργαλαστῆς εἰς Λαύκον.

Τὴν πρῶταν τῆς Κυριακῆς ὠμίλησα ἐν τῇ ἱερᾷ ναῷ τῆς Ἀργαλαστῆς, ἀνεχώρησα δ' ἀμέσως μετὰ τὸ γεῦμα, ἀφοῦ ἀπεχαιρέτισα εὐγνωμόνως τοὺς ἀρίστους φίλους ἀδελφούς Παπανικολάου μετὰ τῶν σεβ. οἰκογενειῶν των, καθὼς καὶ τοὺς φιλοτιμηθέντας νὰ ἔλθωσι πρὸς κατευδωσίν μου. Ἐξ Ἀργαλαστῆς κατηυθύνθη πρὸς ἐπίσκεψιν τῆς κοινοτικῆς μονῆς Μπάου, ἐνθα διαμένει ὁ σεβαστὸς ἱερομόναχος καὶ πνευματικὸς γέρον Καλλίνικος, τὸν ὁποῖον εἶχον ἐπισκεφθῇ καὶ κατὰ τὴν ἄλλην πρὸ ἐτῶν ἐκεῖ γενομένην περιόδειαν μου.

Παραμείνας ἐν τῇ εἰρημένῃ Μονῇ περὶ τὰ 20 λεπτὰ ἀνεχώρησα πλήρης πνευματικῆς τέρψεως ὑπὸ τὰς εὐλογίας τοῦ σεβ. αὐτοῦ γέροντος καὶ περὶ τὴν 6 μ. μ. ἐφθάσα εἰς Λαύκον, ὅπου ὁλόκληρος ἡ κωμόπολις μετεβόρυσεν, γνωστοποιήσας τὴν πρῶταν ἐν τῇ θαλάσσει λειτουργίᾳ τῆς μελλούσης ἀφίξεώς μου παρὰ τῶν ἀρίστων φίλων μου συν-

ταξειδιωτῶν παπᾶ-Νικολάου καὶ Εὐσταθίου ἱεροδιακόνου, ὧν ἐμνήσθην ἀνωτέρω.

Ὁ ναὸς τοῦ Λαύκου, ἀνάλογος πρὸς τὸν ὀρθοκρινικὸν ζῆλον τοῦ τόπου, ἐπληρώθη κόσμου μὴ ἐξαιρουμένου οὐδὲ τοῦ γυναικωνίτου. Μόλις εἰσῆλθον εἰς τὸ ἱερὸν βῆμα καὶ παρετήρησα ἔξω, ἀντελήφθην ὅτι ἄνευ ἰσχυρᾶς ἐνστάσεως τῆς φωνῆς δὲν ἦτο δυνατόν νὰ γέινω ἀκουστός εἰς ὅλα τὰ σημεῖα τοῦ ναοῦ· ἡ δὲ ἐνστάσις τῆς φωνῆς, ὅπως εὐρίσκατο τότε, ἐσήμαινε τὸν ἐντελῆ ὁλεθρὸν τῆς. Τούτου ἕνεκα ἐξήλθον εἰς τὴν συνεχόμενην μετὰ τὸν ἱερὸν ναὸν θαυματικωτάτην πλατεῖαν, ἥτις δεσπόζει τοῦ Παγκαπητικοῦ, καὶ ἀναβάντες ἐπὶ λιθοκτίστου περιφράγματος μίᾳς κυπαρίσσου, τῆς ὁποίας κλώνες ἐφῆπτοντο τῆς κεφαλῆς μου, διεξαγάγομεν ἀκοπώτερόν πως τὴν διμιλίαν ἐν μέσῳ τοῦ περικῆ ἡμῶν συνωθουμένου πλήθους μέχρις οὗ μᾶς κατέλαβεν ἡ νύξ καὶ δὲν ἐβλέπομεν ἀλλήλους. Τὸ θέαμα αὐτὸ τῆς διμιλίας τοῦ Λαύκου καὶ τὸ μὴ θέαμα, ὡς ἐκ τῆς ἐπληθούσης νυκτός, εἶναι ἀπὸ ἐκείνου, εἰς τὰ ὁποῖα ἡ μνήμη πάντοτε παρέχει τὸν ἑαυτὸν τῆς.

Ὁ λίαν περιποιητικὸς τρόπος καὶ τὸ φιλόξενον τοῦ χαρακτῆρος τοῦ φίλου ἱερέως Νικολάου Εὐαγγελينوῦ, ἡ ἀρίστη συναναστροφή μετὰ τῶν καλλίστων κ.κ. Θεοφάνους Γρίβα ἐλληνοδιδασκάλου, Γεωργίου Καραστάθη δημοδιδασκάλου καὶ τῶν σεβαστῶν οἰκείων του, τοῦ ἱατροῦ Ἀριστοφ. Δομοκίτου καὶ ἡ παραμονὴ τοῦ φίλου ἱεροδιακόνου Δεληγιάννη μετὰ ἑκάμην νὰ μέινω αὐτόθι καὶ τὴν ἐπομένην ἡμέραν ὅπως ξεκουρασθῶ. Ἀνεχωρήσαμεν δὲ τὴν κατόπιν ἡμέραν, τρίτην 27 Αὐγούστου μετὰ τοῦ εἰρημένου ἱεροδιακόνου πεζῇ διὰ τὴν Μελλίαν, παραλίαν τοῦ Λαύκου ἀπέχουσαν μίαν ὥραν περίπου, καὶ περὶ τὴν μεσημέριαν ἐφθάσαμεν εἰς Βόλον, ἵνα τὴν ἐπομένην ἀναχωρήσωμεν διὰ τὸν ἱστορικὸν Πλάτανον τοῦ Ἀλμυροῦ, ἐνθα τὴν 29 Αὐγούστου ἐτελεῖτο πανήγυρις ἐπὶ τῇ μνήμῃ τῆς ἀποτομῆς τῆς τιμίας Κεφαλῆς τοῦ ἐνδόξου Προδρόμου Ἰωάννου.

Τὸ μέχρι Μελλίνης λαμπρὸν καὶ κατάφυτον μέρος τοῦ Λαύκου μᾶς παρέσχεν ἀρίστην ἐντύπωσιν καὶ πλείστην εὐχαρίστησιν. Ἐν Μελλίνῃ ἐγνωρίσαμεν εὐχαρίστως τὴν εὐσεβεστάτην μητέρα τοῦ συνοδοῦ μᾶς ἱεροδιακόνου μετὰ τοῦ ἀνεψιῦ τοῦ ἐν τῇ ἀγροτικῇ εἰς τὴν παραλίαν οἰκίᾳ αὐτῶν, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐξεκουράσθημεν τυχόντες οἰκειοτάτης δεξιώσεως.

Ἀπὸ Βόλου εἰς Πλάτανον.

Τὴν 28 Αὐγούστου περὶ τὴν 11 π. μ. ἀνεχωρήσαμεν ἐκ Βόλου διὰ τὴν παραλίαν Ἀλμυροῦ, ὅπου ἐφθάσαμεν μετὰ τρίωρον πλοῦ. Πρὶν ἀποβιβασθῶμεν τοῦ ἀτμοπλοίου, ἐπληροφόρηθημεν ὅτι ὑπῆρχον ἐν τῇ παραλίᾳ μεταγωγικὰ ζῶα διὰ τὸν Πλάτανον. Ὅταν δὲ, ἀποβάντες τοῦ ἀτμοπλοίου, ἠρωτήσαμεν ἐάν θὰ μᾶς παρασχεθῇ κανὲν ζῶον διὰ τὸν Πλάτανον ἐκ τῶν ἐκεῖ εὐρίσκεισιν καὶ ἐπληροφόρησαμεν τὸν σκοπὸν τῆς δι' ἐκεῖ μεταβάσεώς μας, εἶδομεν εὐχαρίστως νὰ σκιρτῶσιν ἐκ χαρᾶς οἱ Πλατανιώται, ὅτι μᾶς ἐδήλωσαν ὅτι τὰ πάντα εἶνε εἰς τὴν διάθεσιν μας καὶ ἀμέσως μᾶς ἠτοίμασαν τὸ κατάλληλον ζῶον.

**Θμελία έσπερινή έν Ηλλάτάνω.**

Ο ές Πλάτάνου κ.Βασίλειος Σακελλίων, όστις ήρχετο έξ 'Αθηνών και μεθ'ού έγνωρίσθημεν μετά την άποδιόδασίν μας έν τή παραλίω και συνεσχειδεύσαμεν, με παρεκάλεσε νά δεχθώ φιλοξενίαν παρ'αυτῷ. Όταν λοιπόν έφθάσαμεν είς τόν Πλάτάνον, κατηυθύνθημεν είς την οικίαν του, κατὰ δέ την ώραν του έσπερινού μετέβημεν όμοῦ είς τόν ιερόν ναόν και διελθόντες διά του κέντρου τής κωμοπόλεως συνεννοήθημεν μετά των εκεί εύρεθέντων, όπως διά κήρυκος γνωστοποιηθῇ τό μέρος ένθα μετ' όλίγον θά έγί- νετο μία έσπερινή όμιλία, ήτις θά έχρησίμευεν ως προϊ- μιον τής γενεομένης έν τῷ ιερῷ ναῷ όμιλίας τής πανη- γύρεως την έπομένην πρωίαν, ήτις και έγένετο.

Ο Πλάτάνος, ως γνωστόν είς τούς είδότες την νεωτέ- ραν ιστορίαν, έχει έκ θεμελίων καταστραφῇ πολλάκις· οὐχ ήττον όμως τό φίλεργον των κατοίκων του και τό εύφρον του τόπου των τούς κάμνει νά έχωσι σχετικήν εύπορίαν. Τούς κατοίκους του Πλάτάνου πολύ τούς έξε- τίμησε διά την νοημοσύνην των και τὰ γενναία αίσθή- ματά των. Και πρὸ τής έσπερινής όμιλίας τής 28 Αύγυ- στου και μετά την όμιλίαν μου έχον την εύκαιρίαν νά συζητήσω μαζί των· διότι πλὴν του φιλοξενήσαντός με καλού φίλου κ. Βασ. Σακελλίονος έγνώρισα και πλει- στους άλλους, όστινες είχαν την εύγένειαν νά με χαιρετί- σωσιν, οίον τούς κ.κ. Ι. Έγουμενίδην, 'Αθ. Λαγοῦ, τόν ιατρόν κ. Στεργόπουλον, τόν διδάσκαλον κ. Τσίρον, τόν κ. Δάμπρον κλπ., με εξέπληττον δέ άφ' ενός ή πλήρης άφροσύσεως προσοχή των και άφ' έτέρου αί πλήρεις νοη- μούνης και θάρρους κρίσεις των.

Τήν έπομένην πρωίαν τής 29 Αύγούστου έγένετο ή όμιλία έν τῷ πανηγυρίζοντι ιερῷ ναῷ ενώπιον πολλοῦ πλήθους έκκλησιαζομένων έκ των έντοπίων και έκ των προσελθόντων είς την πανήγυριν έκ των πέριξ. Τήν με- σμερίαν μᾶς έφιλοξένησεν δ έπίτροπος του ναοῦ κ. Γεώρ. Ευστ. Δεσποτόπουλος και μ. μ. άποχαρεινίσαντες τούς άλυσμονήτους φίλους του γενναίου Πλάτάνου άνεχωρή-σαμεν διά τόν 'Αλμυρόν, ένθα έμείναμεν μέχρι τής έπο- μίνης λαβόντες καιρόν νά χαιρετίσωμεν τούς γνωστούς έκ πρόσφυγμένης άφηγήσεώς μας ζηλωτάς εκεί φίλους μας.

Κατά την δευτέραν ταύτην επίσκεψίν μας έν 'Αλμυρῷ έγνωρίσαμεν ένα εύθαρρή και εύθύτατον άξιωματικόν, τόν ύπομείραρχον κ. 'Αθ. Δελούδαν άστυνόμον έν τῷ τόπῳ έκ Μώλου τής Φθιώτιδος καταγόμενον. Όταν συναντώ- μεν τούς ανθρώπους του φωτός, και τοιοῦτοι εἶνε οί έν- θρωποι του καθήκοντος, τής εύθύτητος και τής δικαιοσύ- νης, νομίζομεν ότι διαπράττομεν κοινωνικόν άδίκημα, εάν δέν τούς μνημονεύσωμεν πρὸς παραδειγματισμόν, μάλι- στα δέ έν έποχή, καθ' ήν ή κακία ζητεῖ την ίσοπέδωσιν, των πολλών άπαισιοδόξων ίσχυριζομένων τό άνύπαρ- κτον τής άρετῆς και τής δικαιοσύνης έν τοῖς καθ' ήμᾶς χρόνοις.

**Από 'Αλμυροῦ είς Βόλον.**

Από 'Αλμυροῦ είς την παραλίαν και εκείθεν είς Βόλον

κατ' εύτυχῇ σύμπτωσιν συνεσχειδεύσαμεν μετά του άξιο- τίμου Νομάρχου Μαγνησίας κ. Παγανέλην, τόν όποιον τό πρῶτον έγνωρίσαμεν έν 'Αλμυρῷ έλθόντα χάριν των εκεί προσφύγων. Πλὴν τής φυσικῆς έλευθεριότητος, ή όποία διακρίνει τόν κ. Παγανέλην, όστις και έν αὐτῷ τῷ άτμοσφαιρῷ μᾶς προσέφερε περιποίησην, διακρίνει αὐτόν και πείρα ίκανή και σπουδαία όρθοφροσύνη. Παρὰ του κ. Παγανέλη λίαν εύχαρίστως ήκουσα όρθοτάτας σκέψεις περί του τρόπου, καθ' ὃν δύναται νά έπιτευχθῇ τό γενι- κόν καλόν έν τῇ πατρίδι μας.

Όταν δ κ. Παγανέλης μοῖ διετύπωσε τās γνώμας του ότι άνευ του λαϊκοῦ διαφωτισμοῦ, είς ὃν ύπηρετεῖ και ὃ ή- μέτερος τῆς 'Αναπαλάσεως Σύλλογος, δέν δύναται νά με- ταβληθῇ επί τὰ κρείττω ή καρούτα έν τῷ ήμετέρῳ Κρά- τει κατάστασις, και έπεκρότει την διενεργουμένην φωτι- στικήν εργασίαν, ένεθυμήθην την παχυλὴν περί τὰ τοιαῦτα άμύθειαν των πολλών και την ένοχον άδιαφορίαν εκείνων, οὔτινες έδει νά είχαν πλειότερον φῶς και μετά ζήλου και προθυμίας νά έπρωτοστατήσουν είς τόν γενικόν φωτισμόν και έλυπήθην. Ο φίλος Νομάρχης κ. Παγανέλης είχε την εύγενή καλωσύνην νά με προσκαλέσῃ είς την Νομαρ- χίαν, άλλ' έγώ λίαν εύγνωμόνως έκφράσας αὐτῷ τās εύ- χαριστίας μου τῷ εὐχέλῳ, ότι μοῖ ήτο άδύνατον, καθό- σον την αὐτήν έσπέραν άνεχώρουν έπανερχόμενος είς 'Αθήνας.

**Έπείνεος έκ Βόλου είς Πειραιά.**

Μή δύναμενος πλέον οὐδέ επί μίαν ήμέραν νά παρα- τέλω τό ταξείδιόν μου, την Πέμπτην έσπέρας τής 30 Αύγούστου περί τό μεσονύκτιον άνεχώρησα έκ Βόλου διά τόν Πειραιά, όπου έφθασα την έπομένην ήμέραν την 4ην μ. μ. και μετά επίσκεψιν φίλου παρὰ τόν σιδηροδρομικόν σταθμόν Πειραιώς άνήλθον άμέσως είς 'Αθήνας. Καί άφού έξεκουράσθην την έπομένην ήμέραν Σάββατον 1 Σεπτεμ- βρίου, επανέλαθον έν τῷ ιερῷ ναῷ τής 'Αγίας Βίρνης μόνον την Ισράν λειτουργίαν, οὐχί δέ και την όμιλίαν· διότι αί έκφωνηθεῖσαι 43 όμιλίαι κατὰ την επί ένα και ήμισυ περίπου μήνα εξακολούθησασαν περιόδειαν μου είχαν σπουδαίας βλάβας έπιφέρει είς τὰ φωνητικά όργα- να, ὃ δέ είδικός Ιατρός άπεφάνθη ότι έπρεπε νά γίνη δια- κοπή των όμιλιών έως οῦ βελτιωθῇ ή ύπάρχουσα κατὰ- στασις διά τής άρξαμένης άμέσως θεραπείας, ήτις έπλή- νεγκε τό προσδοκώμενον άποτέλεσμα. Καί ήδη από δύο έβδομάδων ήρξάμην αὖθις των όμιλιών μου.

ἀρχ. Π. Χ. ΔΟΥΛΗΓΕΡΗΣ

## ΑΚΤΙΝΕΣ ΘΕΙΑΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΖΟΦΟΝ ΤΩΝ ΦΥΛΑΚΩΝ

### 'Αλληλογραφία καταδικών με μίαν διδασκάλασαν.

Δέν άρκεῖ νά εἶναι τις άνθρωπος κατὰ τό φαινόμενο. Πού όμως θά γίνη και πράγματι τοιοῦτος; Ο βίος πα- ρουσιάζει μυρία παράδοξα και άνέλπιστα. Όλοι κοινῶς

παραδεχόμεθα ότι είς τās 'Ελληνικές φυλακάς εισέρχεται τις όλίγον κακός, διά νά γίνη εκεί χειρότερος. Διότι δέν ύπάρχει ή εργασία είς αὐτάς, διότι λείπει ὃ διδάσκαλος, και άκόμη ζητεῖται ὃ ιερεύς, ὃ δυνάμενος νά φέρῃ πρὸς την μετάνοιαν και την κατανύξιν, πρὸς την έπιστροφήν και την άνακαίνισιν. Καί όμως δέν λείπουν και τὰ αντίστρο- φα· είς τās χειρότερας δηλαδή των φυλακῶν μας νά τε- λήται παρήγορος κατεργασία ψυχῶν. Από τί; από την δυστυχίαν έλεουμένην υπό του Θεοῦ. Οὕτω τὰ δεσμά του σώματος πλάττουν πολλάκις τās πτέρυγας τής ήθικῆς έλευθερίας, και έντός τής σκοτίας των φυλακῶν έπιροίτῃ τό φῶς του οὐρανοῦ, τό όποιον δέν ήθελήσαμεν ν' άπο- λαύσωμεν έντός των λεωφόρων τής κοινωνικῆς ζωῆς.

Συγκινητικά τοιαῦτα παραδείγματα θά γνωρίσαμεν είς τούς άναγνώστας τής 'Αναπαλάσεως. Τά εύρομεν είς την άλληλογραφίαν καταδικών των φυλακῶν Παλαμηδίου πρὸς την διδασκάλισσαν Δεσποινίδα Χαρίκλειαν Παπανικολάου. Εἰς έξ αὐτῶν, κατάδικος είς θάνατον, ὃ 'Ιωάννης Δ. Μασούκας, ιδών τό όνομα τής διδασκαλίσσης μεταξύ των συνδρομητῶν αἰτῆς Μιμήσεως τής Θεοτόκου, τῇ έγραψε την πρώτην του έπιστολήν την 26 Δεκεμβρίου του 1905, την δέ τελευταίαν του κατὰ τās 2 Φεβρουαρίου 1906, παραμυθὴν τής καρτομήςεώς του, έν γνώσει τής όποιας διετίλει.

Τήν έπιστολογραφίαν έξηκολούθησαν κατόπιν άλλοι κατάδικοι, φίλοι του καρτομηθέντος. Τās έπιστολάς δέ ταύτας, διδασκτικωτάτας δι' άρχοντας και δι' άρχομένους, διά τούς ζώντας είς τās φυλακάς, άλλὰ και διά τούς άπολαμβάνοντας την έλευθερίαν των έν τῷ κόσμῳ, ὃ άρ- χίσωμεν παραθέτοντες από τό έπόμενον φύλλον.

## ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΣΥΝΤΟΜΟΣ ΕΙΣ ΤΟ ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΧΗΘ ΜΙΧΑΗΛ Ι. ΓΑΛΑΝΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

αΚαι συνάγονται οί απόστολοι πρὸς τόν 'Ιησοῦν, και άπήγ- γειλαν αὐτῷ πάντα, και ὅσα έποίησαν και ὅσα έδίδασκαν. Καί εἶπεν αὐτοῖς· Δεῦτε υμεῖς αὐτοί κατ' ιδίαν είς έρημον τόπον, και άναπαύσθε όλίγον· ήσαν γάρ οί έρχόμενοι και οί ύπάγοντες πολλοί, και οὐδέ φαγεῖν ήύκαίρουν. Καί άπήλθον είς έρημον τόπον έν πλοίῳ κατ' ιδίαν. Καί είδον αὐ- τούς υπάγοντας οί όχλοι, και επέγνωσαν αὐτόν πολλοί· και πεζή από πασῶν των πόλεων συνέδραμον εκεί, και προσήλθον αὐτούς, και συνήλθον πρὸς αὐτόν. Καί έξελθὼν είδεν ὃ 'Ιησοῦς πολὺν όχλον, και έσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐ- τοῖς, ότι ήσαν ως πρόβατα μὴ έχοντα ποιμένα· και ήρ- ξατο διδάσκειν αὐτούς πολλά. Καί ήδη ώρας πολλῆς γε- νομένης, προσελθόντες αὐτῷ οί μαθηταί αὐτοῦ λέγουσιν, ότι έρημός έστιν ὃ τόπος και ήδη ώρα πολλή· απόλυσον αὐτούς, ίνα, άπελθόντες είς τούς κύκλῳ άγρούς και κό-

μας, αγοράσωσιν έαυτοῖς άρτους· τί γάρ φάγωσιν οὐκ έχου- σιν. Ο δέ άποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· Δότε αὐτοῖς υμεῖς φα- γεῖν· και λέγουσιν αὐτῷ· 'Απελθόντες αγοράσωμεν διακο-σίαν δηναρίων άρτους και δώμεν αὐτοῖς φαγεῖν; Ο δέ λέ- γει αὐτοῖς· Πόσους άρτους έχετε; ὁπότε και εἶδετε. Καί γνόντες λέγουσι· πέντε, και δύο ίχθύας. Καί έπίταξεν αὐ- τοῖς άνακλίνειν πάντας συμπόσια συμπόσια ἐπὶ τῷ χλωρῷ χώρῳ. Καί ένέπεσον πρασιαί πρασιαί άνά εκατόν και άνά πενήκοντα. Καί λαβὼν τοὺς πέντε άρτους και τούς δύο ίχθύας, άναβλέψας είς τόν οὐρανόν, εύλόγησε· και κα- τέκλασε τοὺς άρτους, και έδίδου τας μαθητάς αὐτοῦ, ίνα παραδώσιν αὐτοῖς· και τούς δύο ίχθύας έμέρισε πᾶσι. Καί έφαγον πάντες και έχορτάσθησαν· και ήσαν έκλασμάτων δώδεκα κοφίνους πλήρεις, και από των ίχθύων, και ήσαν οί φαγόντες τούς άρτους πεντακισχίλιοι άνδρες (στ. 30—44).

**Σύντομος έρμηνεία**

'Ηλθον δέ πάλιν πρὸς τόν 'Ιησοῦν και οί δώδεκα μα-θηταί οί άποσταλέντες άνά δύο διά νά κηρύξωσιν είς δια-φόρους πόλεις και ενεργήσωσι δυνάμεις θεραπεύοντες σω-ματικάς και πνευματικάς νόσους, και άνήγγειλαν είς αὐ-τόν ὅλα, και ὅσα έκαμαν και ὅσα έδίδασκαν. Καί ὃ 'Ιη-σοῦς, ὃ όποιος τούς είδε καταπεπονημένους και είχε πρὸς αὐτούς πατρικωτάτην την στοργήν, τοῖς εἶπε· άποχωρή-σατε σεις και πηγαίνετε είς τόπον έρημικόν διά νά άνα-παυθῆτε όλίγον. Εἶπε δέ τοῦτο, έπειδή έξηκολούθουν νά έρχωνται κεννάως πρὸς αὐτόν πολλοί, και δέν εύρισκον εύκαιρίαν μηδὲ νά φάγωσι. Έπιτυχόντες λοιπόν στιγμήν καταλλήλῃν είσήλθον είς έν πλοῖον και διηυθύνθησαν είς τόπον έρημον και άπομονωμένον. 'Αλλ' οί όχλοι είδον αὐ-τούς που διηυθύνοντο, έγνωρίσαν δέ πολλοί ότι και ὃ 'Ιη-σοῦς τούς συνώδευε, και διά τῆς ήρᾶς από ὅλας τās πέριξ πόλεις έτρεχον άθρόοι πρὸς τὰ εκεί. 'Επειδή όμως ὃ 'Ιη-σοῦς είχαν άπομακρυνθῇ από τούς μαθητάς είς μεμονωμέ-νον τι κρησφύγετον, όπως έσυνείλεζεν ένίοτε διά νά προσεύ-χεται κατ' ιδίαν, οί όχλοι, προχωρήσαντες περαιτέρω του μέρους, όπου οί μαθηταί έμενον, έφθασαν παμπληθεῖς ένθα ὃ 'Ιησοῦς εύρίσκετο. 'Ακούσας δ' εκείνος τόν θόρυβον και έξελθὼν από τό έρημικόν καταφύγιόν του είδε τόν πολὺν λαόν και εύπλαγχνίσθη τὰ πλήθη εκείνα, τὰ έκκαταλε-λειμμένα είς την άμάθειαν και την άπόλειαν υπό των θρησκευτικῶν άρχηγῶν των, και ὁμοια πρὸς πρόβατα, τὰ όποία δέν έχουσι ποιμένα. Καί ήρχισε νά τούς διδάσκη διά μακρῶν και περί πολλῶν.

Ότε δέ πλέον έπέρασεν ή ώρα και ή ήμέρα ήρχισε νά κλίνη, οί μαθηταί του, νομίσαντες ότι εκείνος είχαν άραι-ρεθῇ από την διδασκαλίαν, και έπρεπεν αὐτοῖ νά τῷ υπενθυμίσουν, προσήλθον πρὸς αὐτόν και τῷ εἶπον, ότι έρημος εἶνε ἐδῶ ὃ τόπος και προχωρημένη πλέον ή ώρα· απόλυσον λοιπόν τὰ πλήθη ταῦτα διά νά υπάγωσιν είς τās πέριξ άγροτικούς συνοικισμούς και τās κωμοπόλεις, και προμηθευθῶσιν άρτους· διότι ἐδῶ δέν έχουν τί νά φάγουν· ὃ δέ 'Ιησοῦς, μὴ θέλων νά φανερώσῃ άμέσως τί έμελλε νά κάμῃ, εἶπε πρὸς τούς μαθητάς· δώσατε σεις

εἰς αὐτοὺς νὰ φάγουν. Οἱ μαθηταί, ἀποροῦντες μὲ τὴν πρότασιν του, εἶπον πρὸς αὐτόν· νὰ ὑπάγωμεν δηλαδὴ ἡμεῖς νὰ ἀγοράσωμεν ψωμία, τὰ ὅποια θὰ στοιχίσουν ἕως διακόσια δηνάρια (δικασίας ἀρχαίας· Ἀπτικὰς δραχμαί). διὰ νὰ δώσωμεν εἰς αὐτοὺς νὰ φάγουν ; Τότε δ' Ἰησοῦς εἶπεν εἰς τοὺς μαθητάς· πόσα ψωμία ἔχετε ; πηγαίνετε εἰς τὸ πλοῖον νὰ ἴδῃτε. Καὶ ἐφ' οὗ ἐκείνοι ἐθεβαιώθησαν ὠρισμένως, τῷ εἶπον· ἔχομεν πέντε ψωμία καὶ δύο ὀψάρια.

Ἀντὶ πάσης ἄλλης ἀπαντήσεως δ' Ἰησοῦς διέταξε τοὺς μαθητάς νὰ εἰπουν εἰς τοὺς ὄχλους, ὅπως καθίσωσιν ἐπάνω εἰς τὸν χλωρὸν χόρτον, τὸν καλύπτοντα τὴν ἐρημικὴν ἐκτασιν, ἀνὰ ἑκάστην, διὰ νὰ φάγουν. Καὶ ἐκάθισαν ἑκάδες—ἑκατὸς, ἀλλὰ ἀνὰ ἑκατὸν καὶ ἄλλαι ἀνὰ πεντήκοντα. Λαβόντες δὲ δ' Ἰησοῦς τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τὰ δύο ὀψάρια, εὐλόγησεν ἀνυψώσας τὰ βλέμματά του πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ ἀκολουθῶς ἤρχισε νὰ κόπη τοὺς ἄρτους εἰς τεμάχια, τὰ ὅποια ἔδιδεν εἰς τοὺς μαθητάς, αὐτοὶ δὲ μετέδιδον κατὰ σειρὰν εἰς τοὺς ὄχλους. Καὶ τὰ δύο δὲ ὀψάρια ἐμοίρασεν ὡσαύτως εἰς ὅλους. Καὶ ἔφαγον ὅλοι καὶ ἐχορτάσθησαν. Ἐπὶ πλεόν δὲ ἐγένισαν οἱ μαθηταὶ δώδεκα κοφίνια ἀπὸ περισσεύματα ἄρτων, καὶ τεμάχια δὲ ἰχθύων ἐπερίσσευσαν, καὶ ἀπεκόμισαν ὅλα εἰς τὸ πλοῖον. Αὐτὸ ἦτο τὸ θαῦμα, τὸ ὅποιον ἔκαμεν εἰς τὴν ἔρημον ἐκείνην δ' Ἰησοῦς, διὰ νὰ χορτάσῃ τὰ σώματα μὲ τροφὴν, ἐφ' οὗ ἐχορτάσε τὰς ψυχὰς μὲ τὴν διδασκαλίαν, καὶ διὰ νὰ δείξῃ ὅτι εἰς τὴν χριστιανικὴν κοινωνίαν πρέπει ὅλοι αἱ ψυχὰς νὰ φωτίζωνται, ἀλλὰ καὶ ὅλοι οἱ στόμαχοι νὰ ἱκανοποιῶνται. Ἦσαν δὲ ὅλοι ὅσοι ἔφρχον ἀπὸ τοὺς ἄρτων καὶ τὰ ὀψάρια ἕως πέντε χιλιάδες ἄνδρες.

## ΒΛΕΨΘΕΣ ΑΝΑΣΚΕΥΗΣ ΑΝΑΣΚΕΥΩΝ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

Ἵνα μὴ παρατείνωμεν τὸν λόγον, παραλείποντες τοὺς ἄλλους ἐρχόμεθα εἰς τοὺς συντάξαντας μυσταγωγίαν, ἵνα ἴδωμεν τί καὶ οὗτοι περὶ τῆς θείας εὐχαριστίας λέγουσιν. αὐτοὶ ἀπλῶς ἐσθίειν προστέτακται, ἀλλὰ καὶ διακρίνειν τὸ τοῦ Κυρίου παρακελεύομεθα σῶμα» (Βασιλ. διμιλ. περὶ τοῦ Ἀγ. Πνεύματος. πρὸς α' Κορινθ. ια, 25). Ὁ δὲ ἱερεὺς Χρυσόστομος ἐν τῷ εἰς τὴν προδοσίαν τοῦ Ἰούδα καὶ τὴν παράδοσιν τῶν μυστηρίων λόγῳ λέγει· «Πάρεστι Χριστὸς καὶ γιν' ἐκεῖνος ὁ τὴν τράπεζαν ἐκείνην κοσμήσας οὗτος καὶ ταύτην διακοσμεῖ γυνὴ· καὶ παρακατιῶν αὐὸ γὰρ ἐστὶν ἄνθρωπος ὁ ποιῶν τὰ προκείμενα γενέσθαι σῶμα καὶ αἷμα Χριστοῦ, ἀλλ' ὁ σταυρωθεὶς ὑπὲρ ἡμῶν Χριστὸς καὶ σχῆμα πληρὴν ἔσχηκεν ὁ ἱερεὺς τὰ ῥήματα ἐκεῖνα φεγγόμενος τῆς προσευχῆς· ἡ δύναμις καὶ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἐστίν».

Δὲν δυνάμεθα δὲ νὰ παραλείψωμεν καὶ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Νέου Γρηγορίου, ὅστις ὅπως οὖν ἐξηγεῖ τὴν μετουσίωσιν λέγων· «καλῶς οὖν καὶ νῦν τὸν τῷ λόγῳ τοῦ Θεοῦ ἀγιαζόμενον ἄρτον εἰς σῶμα τοῦ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ Λόγου μεταποιεῖσθαι πιστεύομεν· καὶ γὰρ ἐκεῖνο τὸ σῶμα

ἄρτος τῇ δυνάμει ἦν, ἡγιασθὴ δὲ τῇ ἐπισκηνώσει τοῦ Λόγου τοῦ σκηνώσαντος ἐν τῇ σαρκί. Οὐκοῦν ἔθεν ὁ ἐν ἐκείνῳ τῷ σώματι μεταποιηθεὶς ἄρτος εἰς θεῖαν μετέστη δύναμιν διὰ τοῦ αὐτοῦ καὶ νῦν τὸ ἴσον γίνεται (λογ. κατὰ κ. κ. κ. κ.).

Ἵνα μὴ δὲ παραλείψωμεν καθ' ὅλοκληρίαν καὶ τὴν ἐπιτήθειαν εὐχαριστίας γνώμην τῶν λοιπῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, ἐπιπροσθέτομεν καὶ τὴν μαρτυρίαν τοῦ συνοψίζοντος αὐτοὺς ἱερ. Ὁ Δαμασκηνός· «Ὡς περ φυσικῶς διὰ τῆς βρώσεως ὁ ἄρτος καὶ τὸ ὕδωρ διὰ τῆς πόσεως εἰς σῶμα καὶ αἷμα τοῦ ἐσθίουτος καὶ πίνοντος μεταβάλλονται καὶ οὐ γίνονται ἕτερον σῶμα παρὰ τὸ πρότερον αὐτοῦ σῶμα, οὕτως ὁ τῆς προθέσεως ἄρτος καὶ οἶνος τε καὶ ὕδωρ διὰ τῆς ἐπικλήσεως καὶ ἐπιφοιτήσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ὑπερφύως μεταποιεῖται εἰς τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ καὶ τὸ αἷμα, καὶ οὐκ εἰς δύο ἄλλ' ἐν καὶ τὸ αὐτὸ (Ἐκδ. Ὁρθ. Πιστ. Βιβλ. Α' κεφ. 20). Ἀλλὰ καὶ πάλιν· «σῶμα ἐστὶ καὶ αἷμα Χριστοῦ εἰς αὐτὰσιν τῆς ἡμετέρας ψυχῆς καὶ σώματος χωρῶν, οὐ δαπανώμενον, οὐ φθειρόμενον (Αὐτοθ. Βιβλ. Δ' κεφ. 90). Ἀλλὰ καὶ πάλιν εὐρίσκων τὸν λόγον τῆς μεταβολῆς τοῦ ἄρτου καὶ τοῦ οἴνου εἰς τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ καὶ τὸ αἷμα ἐν τῇ Θελήσει καὶ τῇ δυνάμει αὐτοῦ, ἐπιφέρει· εἰ αὐτὸς εἶπε καὶ ἐγεννήθησαν, αὐτὸς ἐνετείλατο καὶ ἐκτίσθησαν, εἰ... βελήσας αὐτὸς ὁ Θεὸς Λόγος ἐγένετο ἄνθρωπος καὶ τὰ τῆς ἀγίας Παρθένου καθαρὰ καὶ ἀμώμητα αἷματα ἐαυτῇ ἀσπύρας σάρκα ὑπεστήσαστο, οὐ δύναται τὸν ἄρτον σῶμα ποιῆσαι καὶ τὸν οἶνον καὶ τὸ ὕδωρ αἷμα; (Αὐτοθ. Βιβλ. Δ' κεφ. ιγ).

Ὁ δὲ ἐκκλησιαστικὸς πατήρ Ἐφραίμ ὁ Σύρος τὴν εἰς τὸ σῶμα ἡμῶν ἔνωσιν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ δι-κασιολογῶν λέγει· «Τὸ μὲν σῶμα τοῦ Κυρίου ἐνοῦται κατ' ἄρρητόν τινα τρόπον μετὰ τοῦ σώματος ἡμῶν, τὸ δὲ ἀκήρατον αὐτοῦ αἷμα ἐγγίεται εἰς τὰς φλέδας ἡμῶν. Αὐτὸς ὅλος τῇ ἀπειρῷ ἀγαθότητι χωρεῖ ἡμῖν (Ὁρ. ΠΙ Croce pag 424). ια) Κατὰ τὴν αὐτὴν κατὰ γράμμα ἐννοίαν ἐξέλαβον καὶ αἱ ἐπίσημοι ἱερολογίαι τῆς Ἐκκλησίας. Ἱερεμίας ὁ Β' ἐξηγουόμενος τοῖς διαμαρτυρομένοις τὴν ἐννοίαν καὶ τὸν σκοπὸν τοῦ μυστηρίου τούτου, λέγει· αἰνοῖ αὐτῇ τῇ Δεσπότῃ καὶ αὐτοῦ τῆς σαρκὸς ἀληθινῆς καὶ τοῦ αἵματος κοινωνοῦμεν (Ἀποκ. Α'). Ἀλλὰ καὶ πάλιν γράφει πρὸς αὐτοὺς· «Ἡ Θεία εὐχαριστία τὸ σῶμα καὶ αἷμα τοῦ Χριστοῦ τὴν ζωὴν ταύτην καὶ τὴν ὑγίειαν συντηρεῖ καὶ συνέχει (Ἀποκ. Β'). Καὶ ὁ Δοσίθεος ἐν ὅρῳ ΙΖ' λέγει· ἀπιστεύομεν... καὶ παρῆναι τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν οὐ τυπικῶς, μηδ' εἰκονικῶς, ἀλλ' ἀληθῶς καὶ πραγματικῶς, ὥστε μετὰ τὸν ἀγιασμόν τοῦ ἄρτου καὶ τοῦ οἴνου μεταβάλλεσθαι, μετουσιοῦσθαι τὸν μὲν ἄρτον εἰς τὸ σῶμα καὶ τὸν οἶνον εἰς τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ». Ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς μετουσιώσεως λέγει· «Ἐστὶν ὡς ἀληθῶς σῶμα Χριστοῦ ὁ ἱεουργούμενος ἄρτος καὶ τὸ ἐν τῷ ποτηρίῳ αἷμα Χριστοῦ ἀναμφιβόλως. Ὁ δὲ τρόπος τῆς τοιαύτης μεταβολῆς ἀγνωστος ἡμῖν καὶ ἀνεμνηστος· τεταμένους γὰρ τοῖς ἐκλεκτοῖς ἡ περὶ τούτων σαφηνεία

ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν... Οἱ δὲ βουλομένοι περὶ πάντων λόγων ζητεῖν, ἀναρροῦσι λόγον, ἀμα δὲ τὸ εἶδέναι κατὰ τὸν Θεόφραστον (Δοσιθ. ὁμολ. βρ. ΙΖ. ὁμολ. Κριτοπ. κεφ. θ').

Καὶ ὁ Μογίλας ἐν τῇ Ὁμολογίᾳ αὐτοῦ λέγει· «ἡ μετουσίωσις παρ' οὐδὲ γίνεται καὶ ἀλλάσσει ὁ ἄρτος εἰς τὸ ἀληθινὸν σῶμα τοῦ Χριστοῦ καὶ ὁ οἶνος εἰς τὸ ἀληθινὸν αἷμα. Ἀπομένοντες δὲ τὰ εἶδη ὅπως φαίνονται κατὰ θεῖαν οἰκονομίαν» (Ἐρ. ρζ).

Κατὰ ταύτην τὴν ἐννοίαν ἐνόησαν καὶ αἱ Σύνοδοι. Ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει Σύνοδος ἀποφασίζεται ὅτι τὸ μυστήριον τῆς θείας εὐχαριστίας «Λατρεία ἐστὶ καὶ λέγεται. Καὶ θεοπροπῶς ἐν αὐτῇ λατρεύεται τὸ θεωρούμενον σῶμα τοῦ Σωτήρος Χριστοῦ» (Πρόβλ. Κυζ. ὑπομν. εἰς τὰ πρακτικά τῆς Συνόδου κεφ. 31. γ, Συν. μερ. Β' πραξ. 1. Κυρίλ. Ἀλεξ. τομ. Β', μέρος 6. σελ. 71 Συν. 4 πραξ. 8). (Ἀκολουθεῖ).

Ἱεροδ. ΝΕΟΦΥΤΟΣ ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ

## Η ΑΝΑΣΤΑΣΙΣ ΤΩΝ ΣΩΜΑΤΩΝ

(Ἐκ τῶν τοῦ Χρυσόστομου).

Ἦνε μερικοί, οἱ ὅποιοι δὲν πιστεύουσι διόλου εἰς τὴν ἀνάστασιν, ἐπειδὴ κρίνουσιν ἐπιπολαιῶς τὰ τοῦ Θεοῦ. Ἀλλ' εἰπέ μοι· τί εἶνε εὐκολώτερον ; Τὸ νὰ δημιουργηθῇ τι ἐκ τοῦ μηδενός, ἢ μετὰ τὴν διάλυσίν του νὰ ἀνασυντεθῇ πάλιν ;

Τί ὅμως ἀπαντῶσιν ; Ὁ δὲ ἴσως, λέγουσιν, ἐναυάγησε καὶ κατεποντίσθη, ἰχθύες δὲ πολλοὶ διεσπάραν τὸ πτώμα του καὶ διεμερίσθησαν τὰ μέλη του. Ἐπειτα ἐκ τῶν ἰχθύων τούτων οὗτος μὲν εἰς τοῦτον τὸν κόλπον, ἐκεῖνος δὲ εἰς τὸν ἄλλον συνελήφθη, καὶ ἐραγώθησαν ὑπὸ διαφόρων ἀνθρώπων. Καὶ οὗτοι πάλιν οἱ φαγόντες τοὺς ἰχθύς τοὺς καταπαρόντας τὸν ἄνδρα ἔγιναν ἴσως καὶ αὐτοὶ βορὰ θηρίων. Ἵστερον λοιπὸν ἀπὸ τούτων σύγχυσιν καὶ διασπορὰν μελῶν, πῶς πάλιν θὰ ἀναστηθῇ ὁ ἄνθρωπος οὗτος ; Ποῖος θὰ συνάξῃ τὰ οὕτω διασκορπισθέντα μέρη αὐτοῦ ;

Ἀλλὰ διὰ τί προβάλλεις τὰς ἐνστάσεις ταύτας, ἔνθα, αἱ ὅποιαι δὲν εἶνε παρὰ ὁμαλὸς φλυαρίων, καὶ πῶς νομίζεις αὐτὰς ἀνυπερβλήτους καὶ ἀκαταγωνίστους ; Μήπως ἡ ζωὴ δὲν προέρχεται ἀπὸ τῆς φθορᾶς εἰς ὅλα τὰ φυτὰ καὶ τὰ σπέρματα ; Δὲν βλέπεις τὴν συκὴν πόσον μὲν ἔχει κομρὸν, πόσα δὲ στελέχη καὶ φύλλα, καὶ κλάδους καὶ βλάστης ἐνδρυμένας εἰς τόσον βάθος τῆς γῆς ; Καὶ ὅμως ὅλη αὕτη ἀπὸ μικρὸν προήλθε σπέρμα, ὁ ὅποιος ἐσάπη πρῶτον καὶ αὐτὸς, ἄνευ δὲ τῆς σήψεως του οὐδὲν θὰ ἐφύετο. Εἰπέ μοι λοιπὸν, πῶς τοῦτο γίνεται ;

Καὶ ἐφ' ἡμῶν τῶν ἀνθρώπων τὸ καταβαλλόμενον ἐν τῇ μητρικῇ χοάνῃ σπέρμα πῶς εἰς ὀφθαλμούς, πῶς εἰς ὦτα, πῶς εἰς χεῖρας, πῶς εἰς καρδίαν, πῶς εἰς τόσα ἄλλα μέλη σχηματίζεται καὶ πλαστουρεῖται ; Δὲν εἶνε εἰς τὸ σῶμα ἀναριθμητοὶ διαφοραὶ σχημάτων, μεγεθῶν, ποιότητων, θέσεων, δυνάμεων, βυθμῶν ; Πῶς λοιπὸν ἀπὸ τοῦ ἐνός σπέρ-

ματος γίνονται νεῦρα, καὶ φλέβαι, καὶ σάρκες, καὶ ὀστά, καὶ ὀφθαλμοί, καὶ ἀρτηρίαι, καὶ ἀρθρώσεις, καὶ χόνδροι καὶ ἄλλα ὅργανα τοῦ σώματός μας, τὰ ὅποια ἀκριβέστερον γνωρίζουσιν οἱ ἱατροί ; Καὶ δὲν βλέπεις καθ' ἐκάστην ἡμέραν τὸ γεγονός τῆς ἀναστάσεως καὶ τοῦ θανάτου εἰς τὰς διαφόρους ἡλικίας τοῦ ἀνθρώπου ; ποῦ ἡ νεότης ἀπῆλθεν ; Πῶς τὸ γῆρας ἦλθε ; Πῶς ὁ γέρον δὲν δύναται πλέον νὰ κάμῃ νέον τὸν ἑαυτόν του, γεννᾷ δὲ παιδίον νεώτατον καὶ παρέχει οὕτω εἰς ἄλλον ὅ,τι δὲν δύναται νὰ παράσῃ εἰς ἑαυτόν ;

Τὸ ἴδιον δὲ συμβαίνει καὶ εἰς πᾶν ἄλλο πρᾶγμα. Τί παραδειγ. χάριν γνωρίζεις περὶ τῆς γῆς ; Τί δὲ περὶ θαλάσσης ; Τί δὲ περὶ τοῦ ἀέρος ; ποῖα ἡ οὐσία τῶν ὕλικων πραγμάτων ; Γνωρίζεις τι περὶ τούτου ; οὐδέν. Καὶ θέλεις νὰ ἐκλέξωμεν τῶν φυτῶν τὸ μικρότατον, τὴν χλόην τὴν ἄκαρπον, τὴν γινωστὴν εἰς ὅλους μας ; εἰπέ μοι· πῶς γεννᾶται ; Καὶ δι' ὅλα τὰ πράγματα γνωρίζομεν τὸ πῶς τῆς ζωῆς των, τῆς γενέσεώς των, τῆς φθορᾶς των ; Γνωρίζομεν δηλαδὴ τὸ βάθος καὶ τὴν ἐσωτάτην αἰτίαν τούτων ; Οὐχί. Βλέπεις λοιπὸν ὅτι πανταχοῦ εἶνε ἀνάγκη τῆς πίστεως ; Ὅλα εἰς τὸν Θεόν εἶνε δυνατά. Δι' ὅλα τὰ θαυμάσια καὶ τὰ μυστήρια ἔδωκεν εἰς ἡμᾶς ἐνδείξεις καὶ τεκμήρια, διὰ νὰ πιστεύωμεν ἐκ τῶν παρόντων τὰ μέλλοντα. Αὐτὸς εἶνε ὅστις ἐκ τοῦ μηδενός ἐδημιούργησε τὸ σῶμα. Αὐτὸς εἶνε ὁ θέσας τοὺς νόμους, κατὰ τοὺς ὁποίους μυστηριωδῶς, ἀλλὰ καὶ προδήλως ἡ ζωὴ φέρει πρὸς τὸν θάνατον καὶ ἐκ τοῦ θανάτου προβάλλει ἡ ζωὴ. Αὐτὸς μᾶς ἐκτίσας δύναται ἔρα καὶ νὰ μᾶς ἀναστήσῃ. Καὶ τί ἀπορεῖς ὅτι ὁ χεὺς δύναται καὶ πάλιν νὰ γίνῃ σῶμα ; Μήπως ὁ χεὺς οὗτος δὲν ἦτο σῶμα προηγουμένως ; Ἦνε λοιπὸν τὸ σῶμα κατὰλληλον ὕλικόν διὰ χοῦν καὶ ὁ χεὺς πρόσφορος ὕλη διὰ τὸ σῶμα. Καὶ ὁ Θεός, ἐν τῇ σοφίᾳ του καὶ ἐν τῇ δυνάμει του, δύναται νὰ παράσῃ τὸ ἐν ἐκ τοῦ ἄλλου· διότι αὐτὸς ὁ πλαστουργήσας τὸ χῶμα εἰς σῶμα πῶς δὲν ἡμπορεῖ καὶ νὰ ἐνωματώσῃ τὸν χοῦν, ὅστις προηγουμένως ὑπῆρξε σῶμα ;

## Η ΔΥΤΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΙΣ ΤΑΣ ΗΝΩΜ. ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ

Συνειθίζουσι πολλοὶ ἐξ ἡμῶν νὰ διμυλῶσι διὰ τὴν Δυτικὴν Ἐκκλησίαν μόνον δόξαις πρόκειται νὰ ψεῖξωσι ἢ νὰ καταδείξωσι σημεῖα ἀδυναμίας. Νομίζομεν ὅτι τόσον ἡ ἀμεροληψία, ὅσον καὶ τὸ καθήκον τοῦ νὰ διδασκώμεθα ἐξ ὅλων, καὶ ἐξ αὐτῶν ἀκόμη τῶν ἀντιθέτων, ἐπιβάλλει νὰ προσέχωμεν καὶ εἰς σημεῖα, κατὰ τὰ ὅποια ἡ Δυτικὴ Ἐκκλησία παρουσιάζει ἐπιτυχίας λίαν ἐπιβλητικὰς. Καὶ τοιαύτη εἶνε ἡ πρόδος καὶ ἡ ἰσχὺς αὐτῆς εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς.

Ὁ περίφημος Brunetiere ἐν ἔτει 1898 ἐδημοσίευσεν πραγματεῖαν ὑπὸ τὸν τίτλον α' Ὁ καθολικισμὸς εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας» συμπεριληφθεῖσαν εἰτα εἰς τὸ ὑπὸ τὸν τίτλον «Questions actuelles» ἐκδοθὲν κατὰ τὸ 1907 ἔργον του. Ἐν αὐτῇ θέλει ν' ἀποδείξῃ ἀνυπόστατον τὸν ἰσχυρισμὸν τῶν Προτεσταντῶν, καθ' ὃν ἡ Δυτικὴ Ἐκκλησία δὲν δύναται νὰ ζήσῃ εἰς ἐλεύθερα πολιτεύματα

καὶ ὑπὸ τὴν ἐλευθερίαν τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς συνειδήσεως. Θέτει δὲ ὑπ' ὅψις τῶν ἀναγνωστῶν του τὰ ἐξῆς γεγονότα.

Πρὸ 100 ἐτῶν εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας ὁ πληθυσμὸς τῶν καθολικῶν ἦτο τὸ  $\frac{1}{75}$  τοῦ ὅλου πληθυσμοῦ ἤτοι μόνον 40,000· σήμερον δὲ εἶνε τὸ  $\frac{1}{7}$  τοῦ ὅλου πληθυσμοῦ ἤτοι 10 ἑκατομμ. Τότε εἶχε μόνον μίαν ἐπισκοπὴν, σήμερον δὲ 28 ἐπισκοπᾶς· τότε 10 ναοὺς, σήμερον 6000 ναοὺς· τότε 30 ἱερεῖς, σήμερον 8000 ἱερεῖς.

Ὁ Brunetiere πληροφρεῖ προσέτι ὅτι ὁ καθολικὸς οὗτος πληθυσμὸς, τοῦ ὁποῦ κατ' ἀναλογίαν ἡ αὐξήσις εἶνε ἀσυγκρίτως ἀνωτέρα τῆς αὐξήσεως τοῦ προτεσταντικῶν πληθυσμοῦ, δὲν ὀφείλει τὴν ὑπεροχὴν ταύτην εἰς μείζονα ὑπὲρ αὐτοῦ ἀναλογίαν μεταναστῶν ἐξ Εὐρώπης τοῦ καθολικοῦ δόγματος. Διὰ στατιστικῆς, τὴν ὁποίαν παραθέτει, ἀποδεικνύει ὅτι κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον κατὰ τὸ διαρρεῦσαν διάστημα ὁ ἀριθμὸς τῶν καθολικῶν καὶ προτεσταντῶν μεταναστῶν ὑπῆρξεν ἴσος. Ἐπίσης δὲ ἀποδεικνύει ὅτι οἱ καθολικοὶ κατώρθωσαν νὰ αὐξήσωσι τεραστίως τὰς τάξεις των, διότι κατ' ἔτος προσέρχονται εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῶν πολυάριθμοι προτεστανταὶ μὴ ἱκανοποιούμενοι ἀπὸ τὴν θρησκευτικὴν καὶ ἐκκλησιαστικὴν ἀναρχίαν τὴν ἐπικρατοῦσαν εἰς τοὺς κόλπους τῶν προτεσταντικῶν θρησκευτικῶν κοινωνιῶν.

Τὸ συμπέρασμα τοῦ Brunetiere εἶνε ὅτι καὶ ὑπὸ ἐλεύθερον πολίτευμα, σεβόμενον ὅμως τὴν ἐλευθερίαν τῆς συνειδήσεως καὶ τῆς λατρείας, ἡ Δυτικὴ Ἐκκλησία δύναται νὰ καλλιεργῇ μέλλον εὐρύ. Καὶ περὶ τούτου μὲν θὰ γράψωμεν ἰδιαιτέρως εἰς ἓν τῶν φύλλων τοῦ παραρτήματος τῆς «Ἀναπλασεως». Ἦδη μόνον παρεθέσαμεν τὰ βεβαιούμενα ὑπὸ τοῦ Brunetiere γεγονότα, διὰ νὰ λάβωσιν ἀφορμὴν εἰς ἓν τῇ ἡμετέρᾳ Ἐκκλησίᾳ ἀρμόδιοι νὰ σκεφθῶσι περὶ τοῦ μέλλοντος, τὸ ὁποῖον διὰ καταλλήλου ὁργανώσεως καὶ ἐνεργείας δύναται νὰ διανοιγῇ εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν ἐν Ἀμερικῇ.

## ΠΟΙΚΙΛΑ

— Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἐζήτησε παρὰ τῆς Κυβερνήσεως ὅπως πληρωθῶσι αἱ δώδεκα κεναὶ θέσεις Ἱεροκλήρων. Ἡ αἴτησις εἶνε εὐλογώτατη· ἀλλ' ἡ ἀξιεπαινος πρόνοια τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καλὸν εἶνε νὰ συμπληρωθῇ. Σήμερον δηλαδὴ οἱ διωρισμένοι Ἱεροκλήρικοι ἀπομένον ἀνεπιτήρητοι καὶ ἐπακριβῶς δὲν γνωρίζουν καὶ οἱ ἐπίσημοι ποῖοι ἐξ αὐτῶν ἐκτελοῦν καλύτερα τὸ ἔργον των. Δὲν εἶνε ἀρὰ γε σκόπιμον νὰ ἐνεργηθῇ ὅπως ἕκαστον θέρος συγκεντρώνωνται εἰς Ἀθήνας ἐπὶ ἓνα μῆνα ὅλοι οἱ Ἱεροκλήρικοι καὶ διδάσκωσι πρὸς τὸν λαὸν ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν Συνοδικῶν καὶ τῶν Καθηγητῶν τῆς Θεολογίας; Τοιοῦτοτρόπως, ἐκτὸς τοῦ ὅτι οἱ Ἱεροκλήρικοι θὰ ἐφιλοτιμοῦντο νὰ καταρτίζωνται ἐκαστοτε ἐπαρκέστερον, θὰ κατεφαίνετο προσέτι ἡ ἀξία ἐκαστοῦ ἐξ αὐτῶν καὶ θὰ ἐγίνετο ἡ τοποθέτησις των σύμφωνα μὲ τὴν ἱκανότητά των καὶ ὅχι σύμφωνα μὲ τὰ πολιτικά των μέσα.

— Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἐζήτησε προσέτι παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ τὴν ἴδρυσιν ἰδιαιτέρων σωφρονιστηρίων φυλακῶν διὰ τοὺς καταδικαζομένους κληρικούς καὶ μοναχοὺς. Καὶ τὸ μέτρον ταῦτο καλόν· ἀλλ' ἐὰν συμπληρωθῇ. Τὶ ἐννοοῦμεν μὲ τοῦτο; ὅτι οἱ ἐπίσκοποι σύμφωνα μὲ τοὺς ἱεροὺς κανόνας πρέπει νὰ διδάσκωσι τακτικῶς τὸν κληρὸν, καὶ τότε μόνον δύναται νὰ εἶνε δικασταὶ του, χωρὶς νὰ εἶνε συνυπεύθυνοί του. Ἐννοοῦμεν δεύτερον ὅτι, ἐὰν πᾶσα δικαιοσύνη, πολὺ περισσότερον ἢ ἐκκλησιαστικὴ πρέπει νὰ εἶνε ἀμερό-

λητος. Αἱ σωφρονιστικαὶ λοιπὸν φυλακαὶ πρέπει νὰ λειτουργήσουν **οἱ ὅλοις** τοὺς ἐγκληματοῦντας κληρικούς. Ἄλλως, ἐὰν ἡ θύρα τῶν γίνῃ μόνον διὰ τοὺς κατωτέρους, τὸ ὄφελος θὰ εἶνε μηδαμινόν.

— Εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας Ἱεροσολύμων ὑπεβλήθη ὑπόμνημα τοῦ Μακκαριώτατου πατριάρχου Δαμριανού. Ἐν αὐτῷ ὑποδεικνύονται οἱ καθόλου κίνδυνοι τῆς Ἐκκλησίας ταύτης καὶ ἄλλων ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν τῆς Ἀνατολῆς, ἀπευθύνεται δὲ θερμὴ προτροπὴ πρὸς τὴν Ἀγιοταφίτικὴν Ἀδελφότητα, ὅπως ἐργασθῇ ἐν ὁμονοίᾳ.

— Εἶνε γνωστὸν τὸ **Βραβεῖον ἀρετῆς**, τὸ ὁποῖον κατ' ἔτος ἀπονέμει ἡ Γαλλικὴ Ἀκαδημία ἐκ τοῦ σχετικοῦ κληροδοτήματος τοῦ Γαλλοῦ φιλανθρωποῦ καὶ οἰκονομολόγου Montyon. Ἐφέτος ἐβραβεύθησαν τρεῖς γυναῖκες· ἡ μία, πτωχὴ κόρη, συντηροῦσα μὲ πολλὰς στερήσεις τὴν γράϊαν μητέρα της, τὰς δύο ἀδελφὰς της καὶ τὰ τέκνα τοῦ ἀποθανόντος ἀδελφοῦ της· ἡ ἄλλη εἶνε δημοδιδασκάλισσα συντηροῦσα τοὺς γονεῖς της, τὴν ἀδελφὴν της καὶ 60 ὄρφανὰ, χάριν τῶν ὁποίων, ἐξοδεύουσα τὸν μισθὸν της, ἀναγκάζεται καὶ νὰ ἐπαιτῇ. Ἡ τρίτη εἶνε μία καλογραῖα, ἡ ὁποία ἐπιμένει νὰ περιποιῇται τοὺς λεπροὺς ἐνὸς λαθοκομείου, μόνον ὅτι κατὰ τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην καταλαμβάνεται ἀπὸ ἐμέτους καὶ λιποθυμίας.

— Ὁ Montyon ἔχει ἀφήσει κληροδοτήματα καὶ διὰ ἄλλα βραβεῖα· τὸ ἐν διὰ τὰ πλέον ὠφέλιμα πρὸς τὴν δημοσίαν ἡθικὴν ἔργα· τὸ ἕτερον διὰ τὰ καλύτερα ἐπιστημονικὰ ἔργα. Ὁ Montyon ἐγεννήθη τὸ 1733 καὶ ἀπέθανε τὸ 1820.

— Εἰς τὴν Νορβηγίαν ἰδρύεται σῶμα ἀστυνόμων γυναικῶν ἀποκλειστικῶς διὰ τὴν προστασίαν τῶν παιδιῶν καὶ τῶν κορασιῶν ἀπὸ διαφόρων κινδύνων καὶ προσβολῶν.

— Ἐν Σικάγῳ ὁ πανοσιολογιώτατος ἀρχιμανδρίτης τῆς ἐλληνικῆς ἐκκλησίας κ. Λέων Πηγίας ἰδρύσει σχολὴν διὰ τοὺς ἐλληνόπαιδας μὲ πρόγραμμα θρησκευτικῶν, ἐθνικῶν καὶ πρακτικῶν. Εὐχόμεθα ὁλοφύχως νὰ ἐπιτύχῃ τὸ ἔργον καὶ νὰ εὕρῃ μιμητάς.

— Ἐν Νέῳ Ὑόρκῳ ὁ βαθύπλουτος Ροκφέλλερ ἔκαμε νέαν δωρεὰν πρὸς τὸ Ἰνστιτούτον τῶν ἱατρικῶν ἐρευνῶν ἐκ 12 ἑκατομμ. καὶ 750 χιλ. φράγκων.

— Ἐκ τῶν ἀρετινῶν δύο βραβεῖων τοῦ Νόμπελ τὸ φιλολογικὸν ἐδόθη εἰς τὸν μέγαν Ἀγγλον ποιητὴν Κίπλικ, τὸ δὲ ἐπιστημονικὸν εἰς τὸν διάσημον Ἀγγλον ἐπίσης χημικὸν Γουλιέλμον Κρούξ. Ἦτο δὲ ὁ Νόμπελ Σουηδὸς χημικὸς γεννηθεὶς τὸ 1833, ἀποθανὼν τὸ 1896.

— Ἐπίστρεψαν χθὲς προερχόμενοι ἐκ Βενετίας διὰ τῆς ἀ' Ἀμφιτρίτης· ἡ Α. Μ. ὁ Βασίλεὺς Γεώργιος, ἡ Α. Μ. ἡ Βασίλισσα Ὁλγα καὶ ὁ Βασιλόπουλος πρίγκηψ Γεώργιος. Τόσον δὲ ἐν Πειραιεῖ, ὅσον καὶ ἐν Ἀθήναις, ἤρχισαν αἱ προετοιμασίαι διὰ τὴν ὑποδοχὴν τῆς μνηστῆς τούτου Μαρίας Βοναπάρτου, ἥς ἡ ἀφίξις γενήσεται κατὰ τὴν 25 τοῦ μηνὸς τούτου.

## ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ψυχὴ καὶ γλῶσσα, ὑπὸ Μιχ. Γ. Γαλανοῦ. — Ἡ ξενεφιλία, ὑπὸ Στεφαστιανοῦ ἀρχιεπισκόπου Κερκύρας. — Ἐπαρχιακὸν κήρυγμα ὑπὸ Παναρέτου Δουληγέρη ἀρχιμανδρ. — Ἀκτῖνες βαταὶ ἀπὸ τὸν ζῆρον τῶν φυλακῶν. — Ἐρμηνεία εἰς τὸ κατὰ Μάρκον ἅγιον Εὐαγγέλιον, ὑπὸ Μ. Γαλανοῦ. — Ἐλεγχος ἀνασκουῆς ἀνασχευῶν ὑπὸ Ἱεροῦ. Νεοφ. Ξανθοπούλου. — Ἡ ἀνάστασις τῶν σωμάτων (ἐκ τῶν τοῦ Χρυσόστομου). — Ἡ δυτικὴ Ἐκκλησία ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις. — Ποικίλα.